

บทคัดย่อ

ป่าชุมชนบ้านโคกพลา ตำบลเขาวิเศษ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง ได้รับการคัดเลือกจากศูนย์ศึกษาและพัฒนาวนศาสตร์ชุมชนที่ 14 จังหวัดตรัง สังกัดสำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้ เพื่อทำการศึกษাপ่าชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2547 โดยทำการศึกษาศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของราษฎร การจัดการป่าชุมชนและการใช้ประโยชน์ รวมทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่ราษฎรมีทัศนคติต่อป่าชุมชน

จากการศึกษาโดยรวมพบว่า ราษฎรหมู่ 4 บ้านโคกพลา มีรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรในครัวเรือน มีวิถีการดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมของชุมชนอาชีพเกษตรกรรม มีการประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นหลัก การพึ่งพิงป่าชุมชนนั้นพบว่าประชากรของหมู่บ้านยังใช้ประโยชน์จากป่า โดยการไปเก็บหาผลประโยชน์ยังมีน้อย แต่การมีจิตสำนึกถึงการอนุรักษ์ป่าไม้ให้คงอยู่กับธรรมชาติอย่างสม่ำเสมอ และ ด้านทัศนคติที่ดีที่มีต่อป่าชุมชนพบว่าราษฎรส่วนใหญ่โดยรวมมีทัศนคติที่ดี มีความคิดในแง่บวกต่อป่าชุมชน อันแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ การดูแลรักษาป่าอย่างทั่วถึง ซึ่งจะทำให้เกิดความยั่งยืนในการสืบทอดเจตนารมณ์ในการรักษาป่าชุมชนแห่งนี้ให้คงอยู่ต่อไป

ป่าชุมชนแห่งนี้เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งซึ่งชี้ให้เห็นว่า คนอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างกลมกลืนและยั่งยืน แต่ยังมีชาวบ้านบางส่วนไม่ค่อยมีความเข้าใจระบบ การจัดการป่า และยังไม่ทราบถึงประโยชน์ของป่าชุมชน บางครอบครัวไม่กล้าเข้าไปเก็บของป่าเพราะกลัวมีความผิด อาจเป็นเพราะยังไม่มีกฎระเบียบของป่าที่ชัดเจน ทั้ง ๆ ที่ป่าชุมชนบ้านโคกพลา น่าจะมีศักยภาพพอที่จะเป็นแหล่งผลิต พืชผักอาหารพื้นบ้าน ,เห็ดป่า (เห็ดเสม็ด) พืชสมุนไพร หรือแหล่งผลิตวัสดุเครื่องจักสานต่าง ๆ ดังนั้นควรมีการกระตุ้นจากองค์กรต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกว่าป่าชุมชนบ้านโคกพลา ชาวบ้านโคกพลา ทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าของ การเก็บหาของป่าการใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยมี กฎ กติกาที่ตกลงร่วมกัน โดยไม่กระทบต่อความอุดมความสมบูรณ์ของป่า จะเป็นทางออกที่ดี ที่จะเสริมสร้างให้คนในชุมชนบ้านโคกพลา อยู่ร่วมกับป่าอย่างมีศักยภาพ